

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: 17Ps/7/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1423201287
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kalata
ECLI: ECLI:SK:MSBA2:2023:1423201287.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava II sudcom JUDr. Petrom Kalatom právnej veci navrhovateľky: G. trvale bytom U. o návrhu na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony R., trvale bytom U., zastúpenej procesnou opatrovníčkou I., takto

rozhodol:

I. Súd obmedzuje spôsobilosť na právne úkony fyzickej osobe: R. tak, že menovaná nie je spôsobilá podávať návrhy na uzatváranie zmlúv a dohôd, uzatvárať zmluvy a dohody, spisovať zápisnice, samostatne konať a vystupovať pred finančnými inštitúciami, štátnymi orgánmi, orgánmi územnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, ako aj nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom a peňažnými prostriedkami.

II. Menovanej sa ustanovuje opatrovník G. ktorá ju bude zastupovať pri právnych úkonoch, na ktoré jej bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená. Opatrovník je povinný podávať súdu dvakrát do roka, a to do 30.6. a do 31.12 správy o výkone funkcie opatrovníka a o nakladaní s majetkom opatrovankyne, a do 30 dní po skončení svojej funkcie je povinný dodať súdu záverečný účet o správe majetku.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

IV. Trovy dôkazov hradí štát.

odôvodnenie:

1. Dňa 28.04.2023 doručila navrhovateľka súdu návrh na obmedzenie spôsobilosti vyšetrovanej na právne úkony. Uviedla, že vyšetovaná od narodenia trpí závažným mentálnym a fyzickým postihnutím, nie je schopná sa verbálne, ani písomne vyjadriť. Vyžaduje 24 hodinovú starostlivosť, nie je samostatná ani v bežných denných činnostiach, napríklad najesť sa, obliecť, nemá samostatné hygienické návyky, nevie vyjadriť svoje potreby. Komplexnú starostlivosť o vyšetovanú od jej narodenia zabezpečuje navrhovateľka, preto je dlhodobo nezamestnaná a poberá opatrovateľský príspevok.

2. Uznesením Mestského súdu Bratislava II č. k. B4-17Ps/7/2023-19 zo dňa 21.06.2023 súd ustanovil I. za procesného opatrovníka pre vyšetovanú.

3. Uznesením Mestského súdu Bratislava II č. k. B4-17Ps/7/2023-20 zo dňa 21.06.2023 súd nariadil znalecké dokazovanie za účelom zistenia potreby, resp. rozsahu obmedzenia vyšetrovanej v spôsobilosti na právne úkony.

4. Zo znaleckého posudku č. 75/2023, MUDr. Klaudie Stanislavovej, zo dňa 23.07.2023 a z výsluchu znalkyne súd zistil, že vyšetovaná z dôvodu mentálnej retardácie stredne ťažkého, až ťažkého stupňa, je nesamostatná, nesebestačná, nesamoobslužná, nie je schopná samostatne vykonávať žiadne základne

jednoduché denné činnosti, či výkony, ako obliecť sa, umyť sa, nakŕmiť sa, potrebuje dohľad dospeljej osoby. Vyšetrovaná nepozná čas, nevie sa orientovať v priestore, nevie komunikovať s okolím, nemá rozvinutú reč, ani porozumenie reči, potrebuje pomoc dospeljej osoby aj pri bežných denných aktivitách. Vyšetrovaná nie je schopná vykonávať starostlivosť o svoju osobu, zabezpečovať a pripravovať si stravu, starať sa o osobnú hygienu, ošatenie a dohľad. Nie je schopná sa starať o svoje zdravie, vyhľadať lekársku pomoc, nie je schopná samostatne dochádzať na lekárske kontroly, nedokáže rozoznať situáciu, ktorá ju ohrozuje na zdraví, nie je schopná brániť sa a vyvarovať nebezpečenstvu. Pri uvedených úkonoch je odkázaná na pomoc inej dospeljej osoby. Vyšetrovaná taktiež nie je schopná hospodáriť so svojimi peniazmi a majetkom, nepozná a nevedomuje si hodnotu a význam peňazí, nedokáže šetriť peniaze, chrániť si ich, nie je schopná po finančnej stránke zabezpečovať si chod domácnosti, nie je schopná zabezpečiť si nákupy a vynakladať peniaze na svoje potreby. Nemá základné sociálne kompetencie, nedisponuje komunikačnými schopnosťami, nie je schopná nadviazať vzťahy s inými ľuďmi, nie je schopná využívať prostriedky hromadnej dopravy, poštovné a telekomunikačné služby a podobne. Taktiež nie je schopná chrániť svoje záujmy, zvoliť si právneho zástupcu, vybavovať záležitosti na úradoch. Znalkyňa pri vyšetrovaní zistila, že ochorenie vyšetrovanej má chronický celoživotný charakter, súčasnými medicínskymi postupmi nie sú predpoklady pre vyliečenie duševnej zaostalosti, a do budúcnosti sa nedá očakávať zlepšenie stavu. Menovaná nie schopná žiadnych právnych úkonov, môže manipulovať menšou finančnou sumou 10,- eur Na základe uvedeného považuje návrh navrhovateľky za opodstatnený a s obmedzením spôsobilosti vyšetrovanej súhlasí.

5. Súd vyšetrovanú vzhliadol dňa 20.10.2023.

6. Navrhovateľka v rámci výsluchu účastníka konania uvádzala, že dôvodom pre ktorý podala návrh je skutočnosť, že vyšetrovaná, jej dcéra, tento roku nadobudla vek plnoletosti a je potrebné administrovať právne úkony, ktoré sú potrebné v súvislosti s jej fungovaním, pričom je potrebné realizovať úkony vo vzťahu k úradom, napríklad aktuálne invalidný dôchodok. Vyšetrovaná nevie čítať, písať, nevie rozprávať, nemá žiaden úchop, nedokáže si sama umyť zuby, samostatne dokáže akurát chodiť a ísť na záchod, to však len za účelom malej potreby. Ináč potrebuje vo vzťahu k všetkým úkonom asistenciu. Býva s navrhovateľkou v domácnosti. Býva tam s nimi aj jej manžel, syn, a keďže bývajú u jej rodičov, tak aj rodičia, teda ja procesná opatrovníčka vyšetrovanej.

7. Procesná opatrovníčka v rámci výsluchu účastníka konania uvádzala, že súhlasí so všetkým, čo uvádzala navrhovateľka, žijú v spoločnej domácnosti, a preto situáciu pozná.

8. Podľa § 8 ods. 1 zákona č. 4/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva a brať na seba povinnosti (spôsobilosť na právne úkony) vzniká v plnom rozsahu plnoletosťou.

9. Podľa § 10 ods. 1 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, nie je vôbec schopná robiť právne úkony, súd ju pozbaví spôsobilosti na právne úkony.

10. Podľa § 10 ods. 2 OZ, ak fyzická osoba pre duševnú poruchu, ktorá nie je len prechodná, alebo pre nadmerné požívanie alkoholických nápojov alebo omamných prostriedkov či jedov je schopná robiť len niektoré právne úkony, súd obmedzí spôsobilosť na právne úkony a rozsah obmedzenia určí v rozhodnutí.

11. Podľa § 248 ods. 1 CMP, konanie o obmedzení spôsobilosti na právne úkony je spojené s konaním o ustanovení opatrovníka podľa § 272 až 277.

12. Podľa § 248 ods. 2 CMP, ak súd rozhodne o obmedzení spôsobilosti na právne úkony, vo výroku rozsudku vymedzí rozsah, v akom spôsobilosť osoby na právne úkony obmedzil, a ustanoví jej opatrovníka.

13. Podľa § 251 ods. 1 CMP, trovy dôkazov platí štát.

14. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že vyšetrovaná trpí mentálnou retardáciou stredného až ťažkého stupňa, pričom ide o ochorenie celoživotné, liečebnými prostriedkami neovplyvniteľné, vyšetrovaná v dôsledku svojho ochorenia je nesamostatná, odkázaná na pomoc iných.

Diagnostický záver nedáva predpoklad pre riadne zaradenie sa do života a na základe dostupných medicínskych znalostí a doterajšieho vývoja nemožno očakávať zlepšenie zdravotného stavu. Je odkázaná na 24 hodinovú pomoc inej osoby od narodenia, nie je schopná sa sama starať o seba, o svoje zdravie, o svoju hygienu, zabezpečovať si veci dennej potreby, nie je schopná hospodáriť s finančnými prostriedkami, nie je schopná vybavovať si úradné záležitosti, platiť si byt, účty, nájomné. Súd na základe vykonaného dokazovania spôsobilosť vyšetrovanej na právne úkony obmedzil, tak, že menovaná nie je spôsobilá podávať návrhy na uzatváranie zmlúv a dohôd, uzatvárať zmluvy a dohody, spisovať zápisnice, samostatne konať a vystupovať pred finančnými inštitúciami, štátnymi orgánmi, orgánmi územnej samosprávy, súdmi a inými inštitúciami, rozhodovať o svojej zdravotnej a sociálnej starostlivosti, ako aj nakladať s hnutelným a nehnuteľným majetkom a peňažnými prostriedkami. Znalkyňa síce dávala súdu na zváženie ponechanie možnosti disponovať s peňažnou hotovosťou vo výške 10 eur, v takomto rozhodnutí však súd nevidel praktický význam, vyšetovaná je jednak odkázaná na pomoc iných v každej situácii, neopúšťa domácnosť bez doprovodu inej osoby, v ktorej je o ňu riadne postarané a jednak v nej má zabezpečené všetky potreby, pričom podľa samotných záverov znalkyne vyšetovaná nie je schopná hospodáriť s finančnými prostriedkami. Súd zároveň vyšetrovanej ustanovil opatrovníčku, matku vyšetrovanej, ktorá bude vyšetovanú zastupovať pri právnych úkonoch, spôsobilosť na ktoré jej bola obmedzená a zároveň vymedzil povinnosti ustanovenej opatrovníčky.

15. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 a § 251 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie len účastník, ktorý sa nevzdal práva na odvolanie, a to do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Mestskom súde Bratislava II, písomne, v troch vyhotoveniach.

Navrhovateľka, procesná opatrovníčka, ktoré sa vzdali práva na odvolanie v celom rozsahu po vyhlásení rozsudku písomne do zápisnice o pojednávaní, sa voči tomuto rozsudku nemôžu odvolať.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 Civilného mimosporového poriadku odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.